

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์โรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษาของอาจารย์โรงเรียนสาธิต แผนกประถมศึกษาที่สอนวิชาสังคมศึกษาในค่านต่าง ๆ เช่น ความคิดเห็นโดยทั่วไปของผู้สอนวิชานี้ที่มีต่อการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการสอน ความถี่ของการนำหนังสือพิมพ์รายวันไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีการในการใช้ ผลที่ได้รับจากการใช้ตลอดจนข้ออุปสรรคที่ทำให้อาจารย์ไม่สามารถใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ในค่านดังกล่าวแล้ว นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่เพื่อ นำผลที่ได้มาพิจารณา และเสนอแนะให้มีการปรับปรุงวิธีการนำหนังสือพิมพ์รายวันเข้าไปประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอน จากเอกสารและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมวิธีการใช้ ชาว ภาพ บทความ ความจากหนังสือพิมพ์รายวัน ปรีกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่สอนวิชาสังคมศึกษา แล้วนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับมาเขียนแบบสอบถาม ๑ ชุด เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ (Multiple choice) และแบบให้ตอบตามความคิดเห็นอย่างเสรีในแบบปลายเปิด นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรจำนวน ๑๐ คน เว้นระยะห่าง ๒ สัปดาห์ แล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับประชากรกลุ่มเดิม แล้วนำไปหาหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ซึ่งได้ค่า $r_{tt} = 0.๘๕๑$ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปใช้กับกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนสาธิตแผนกประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ๖ แห่ง เป็นจำนวนอาจารย์ ๑๐๑ คน

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์เปรียบเทียบจากค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าที่ได้มาวิเคราะห์และเสนอในรูปตารางสรุปผลการวิเคราะห์

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน
  - ๑.๑ อาจารย์โรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่เห็นว่าข่าวบางประเภท และการใช้ภาษาไทยในหนังสือพิมพ์รายวันยังไม่เหมาะสมกับเยาวชน แต่เห็นควยว่าหนังสือพิมพ์รายวันเสนอข่าวทันต่อเหตุการณ์ และให้ความรู้หลาย ๆ ด้าน
  - ๑.๒ ความคิดเห็นในเรื่องหนังสือพิมพ์รายวันในปัจจุบันส่วนใหญ่ลงข่าวประเภทใดมากที่สุด อาจารย์โรงเรียนสาธิตมีความเห็นว่าเสนอข่าวการเมืองในประเทศมากที่สุด รองลงมาคือข่าวประเภทการปล้นสดมภ์ ฆาตกรรม

กามารมณ์ และชาวที่ทำให้เกิดความหวาดกลัว และแตกแยก
 ในหมู่ประชาชน ส่วนชาวทางการศึกษาและศาสนามีความ
 เห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันไม่ได้เสนอมากนัก

- ๑.๓ ในเรื่องการปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวัน อาจารย์โรงเรียน
 สาธิตมีความเห็นว่าควรปรับปรุงในด้านการใช้ภาษา และการ
 เสนอประเภทของข่าวมากที่สุด และควรเสนอข่าวทางการ
 ศึกษาให้มากขึ้น ตลอดจนควบคุมการเสนอภาพประกอบข่าว
 และภาพบางประเภทในหนังสือพิมพ์รายวัน ส่วนการเสนอข่าว
 ประเภทสังคมและชาวบ้านเชิง ควรปรับปรุงในระดับปานกลาง
๒. ความรู้สึกเห็นเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียน
 การสอน
- ๒.๑ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันเป็น
 อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมที่สุดของวิชาสังคมศึกษา
- ๒.๒ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้หนังสือพิมพ์รายวันในการเรียน
 การสอน อาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากว่าควรจัดป้ายนิ
 เทศ สมุดรวบรวมภาพและชาวที่สำคัญ
- ๒.๓ การแนะนำให้นักเรียนได้ทราบแนวนโยบายหรือเข็มของหนังสือ
 พิมพ์แต่ละฉบับ อาจารย์มีความเห็นว่าสมควรจะแนะนำใ
 ให้นักเรียนทราบในระดับปานกลางเพื่อให้นักเรียนได้มีหลักเกณฑ์
 ในการเลือกอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน
- ๒.๔ อาจารย์มีความเห็นว่าการนำหนังสือพิมพ์รายวันเข้าประกอบ
 การเรียนการสอนไม่ทำให้เนื้อหาวิชาในหลักสูตรลดลง และ
 ไม่ทำให้นักเรียนเบนความสนใจจากบทเรียน

๓. ความถี่ในการนำหนังสือพิมพ์รายวันเข้าประกอบการเรียนการสอนของอาจารย์โรงเรียนสาธิต
- ๓.๑ การนำเข้าสู่บทเรียนและอบรมให้แนวคิดแก่นักเรียน จากข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน อาจารย์ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ เฉลี่ยประมาณวันเว้นวันหรือน้อยกว่านั้นเล็กน้อย
  - ๓.๒ การฝึกให้นักเรียนได้ฝึกการอธิบายภาพ การเขียนข่าว ย่อข่าวควยสำนวนของตนเอง การจัดทำข่าวนิเทศ อาจารย์ปฏิบัติในระดับปานกลาง คือ เฉลี่ยเดือนละหนึ่งครั้ง
  - ๓.๓ การให้นักเรียนได้วิเคราะห์วิจารณ์ข่าว และอธิบายข่าวจากภาพอาจารย์ปฏิบัติโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละครั้ง
๔. เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวันที่อาจารย์นิยมนำมาประกอบการเรียนการสอนมาก ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ไทยรัฐ เติมนิวส์ เคล็ดใหม่ และประชาชาติ ส่วนหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ดาวสยาม อธิปัตย์ นิยมใช้ประกอบการเรียนการสอนปานกลาง หนังสือพิมพ์รายวันที่นิยมน้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ที่ออกในท้องถิ่น
๕. เกี่ยวกับวิธีการใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอนอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเลือกหัวข้อข่าว ควรให้นักเรียนซึ่งมีหน้าที่รายงานเป็นผู้เลือก และควรผลิตเปลี่ยนกันรายงานเกี่ยวกับการสรุปและวิจารณ์ข่าว และการจัดทำข่าวนิเทศ อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อาจารย์และนักเรียน -

ควรเป็นผู้ช่วยกัน การฝึกให้นักเรียนฝึกเขียนและย่อ
ข่าวด้วยสำนวนของตนเอง อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า
ควรนำในวิชาภาษาไทย

- ๖. .ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหัวข้อข่าวและภาพจากหนังสือพิมพ์
รายวันเข้าสู่บทเรียนให้ใกล้เคียงกับลักษณะและจุดมุ่งหมาย
ของภาพและข่าวมากที่สุด
  - ๖.๑ หัวข้อข่าวที่กำหนดไว้ ๘ หัวข้อ อาจารย์มีความเห็น
ในการนำเข้าสู่บทเรียนในเรื่องต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้น
อยู่กับว่าจะนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องอะไร ข่าวเรื่อง
เดียวกันก็สามารถนำเข้าสู่บทเรียนได้หลาย ๆ เรื่อง
แต่ความเห็นส่วนใหญ่จะตรงกัน
  - ๖.๒ ภาพที่กำหนดไว้ ๒ ภาพ อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิด
เห็นได้ถูกต้องกับความมุ่งหมายของภาพที่ผู้เขียนภาพได้
บรรยายไว้ แต่ก็ไม่เป็นข้อยุติได้ว่าความเห็นถูกหรือ
ผิด เพราะขึ้นอยู่กับว่าจะสอนเรื่องอะไร อาจจะนำ
ภาพชนิดเดียวกันประกอบการเรียนการสอนในหัวข้อเรื่อง
ต่าง ๆ กันได้
- ๗. ความสนใจของนักเรียนต่อข่าว บทความ และภาพในหนังสือพิมพ์
รายวัน
  - ๗.๑ ชาวประเภทที่อาจารย์เห็นว่านักเรียนสนใจมากที่สุด คือ
ชาววิทยาศาสตร์ และชาวกีฬา ชาวอื่น ๆ เช่น ชาวอาช
ญากรรม ชาวสงคราม ชาวการศึกษา นักเรียนสนใจมาก
ชาวราชการ ชาวต่างประเทศ นักเรียนสนใจในระดับ-

ปานกลาง ส่วนชาวที่นักเรียนสนใจน้อยคือ ชาวประเภ
ชู้สาว

๗.๒ ประเภทบทความที่นักเรียนสนใจมาก คือ บทความ ทาง
วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ การกีฬา การเมือง สงคราม
และบทความประเภทการบันเทิงและบริการ ได้รับความสน
ใจปานกลาง

๗.๓ ประเภทของภาพในหนังสือพิมพ์รายวันที่นักเรียนนิยมนำมา
อธิบายประกอบการเรียน คือ ภาพประกอบข่าวมากที่สุด
ส่วนภาพที่นิยมนำมาได้แก่ ภาพประกอบเรื่อง ส่วนภาพการ์-
ตูนเกี่ยวกับล้อเลียนการเมืองหรือสังคมได้รับความนิยมนำ
กลาง

๘. ผลการเรียนที่นักเรียนได้รับเมื่อใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการ
เรียนการสอน

๘.๑ อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชา
หน้าที่พลเมืองนักเรียนได้รับความรู้มากขึ้นจากเดิมมากที่สุด
ส่วนวิชาภูมิศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์ และวิชาศีลธรรม
นักเรียนได้ความรู้มาก ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปะ
ศึกษา และภาษาต่างประเทศได้รับความรู้ในระดับปานกลาง

๘.๒ ความรู้ทางด้านสังคมศึกษาที่นักเรียนได้รับปรากฏว่าอาจารย์
ส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนได้มีความรู้ในด้านเหตุการณ์ปัจจุบัน
มากที่สุด ส่วนความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการศึกษานักเรียนได้รับมาก

๕. อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เป็นเหตุให้อาจารย์ไม่สามารถใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอนให้ได้อย่างเต็มที่ ปรากฏดังนี้
- ๕.๑ อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนยังเล็กเกินไป สำหรับการใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอน
  - ๕.๒ อุปสรรครองลงมาได้แก่ เวลาสอนวิชาสังคมศึกษามีน้อยแต่เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกำหนดไว้มาก อาจารย์ผู้ใช้หนังสือพิมพ์รายวันเกรงว่าถ้าจัดกิจกรรมในค่านี้มากจะทำให้สอนไม่ทันตามหลักสูตร
  - ๕.๓ การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความเป็นจริง
  - ๕.๔ นอกจากนี้ข่าวบางประเภทไม่เหมาะสมกับเด็ก ๆ ข่าวชู้สาว ข่าวลือที่ทำให้เกิดความหวาดกลัว หรือเกิดความแตกแยกในหมู่ประชาชน
  - ๕.๕ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังมีข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ตัวอักษรมีขนาดเล็กเกินไป ภาพประกอบเล็กเกินไป เหตุการณ์บางอย่างที่เป็นข่าวในหนังสือพิมพ์ อาจารย์มีความเห็นว่าไม่สามารถนำมาปรับปรุงให้แนวคิดแก่นักเรียนในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังประสบอุปสรรคที่ว่านักเรียนไม่สนใจการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนมากนัก และเห็นว่าการใช้หนังสือพิมพ์มีวิธีการยุ่งยากมากกว่าใช้อุปกรณ์อื่น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

- ๑. ความคิดเห็นโดยทั่วไปของอาจารย์โรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน
  - ๑.๑ อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันให้ความรู้หลาย ๆ ด้าน และทันต่อเหตุการณ์ แต่การใช้ภาษาไทยในหนังสือพิมพ์รายวันยังไม่เหมาะสม ซึ่งตรงกับ การวิจัยของเครือวัลย์ ชัชกุล^๑ ที่ว่านักเรียนวิทยาลัยครูส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือพิมพ์ใช้คำไม่เหมาะสมคือ คัดหลักภาษาไทย ใช้ศัพท์ผิด ใช้คำกำกวม นอกจากนี้ ยังมีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันควรปรับปรุงใน ด้านการเสนอข่าวและการใช้ภาษามากที่สุด และควรเสนอข่าวที่เป็นสาระแก่ผู้อ่านมากขึ้น เช่น ความรู้ทั่วไป ชาวการศึกษา
  - ๑.๒ ในด้านหนังสือพิมพ์รายวัน กับการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า หนังสือพิมพ์เป็นอุปกรณ์การสอน ที่ดี ซึ่งตรงกับการวิจัยของโสภารรณ นามวงศ์^๒ ซึ่งพบว่าหนังสือพิมพ์รายวันให้ความรู้ด้านสังคมศึกษา อยู่มาก และนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ดี

ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑เครือวัลย์ ชัชกุล, "ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำที่ไม่เหมาะสมในหนังสือพิมพ์" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗)

^๒โสภารรณ นามวงศ์, เรื่องเดิม หน้า ๖๘.

และอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยในเรื่องที่ว่า ถ้านำหนังสือพิมพ์มาประกอบการเรียนจะทำให้เนื้อหาวิชาในหลักสูตรลดลง และทำให้นักเรียนเบนความสนใจจากบทเรียน ส่วนวิชาที่เหมาะสมที่สุดในการนำหนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอนคือ วิชาสังคมศึกษามีระดับความเห็นเฉลี่ย ๔.๖๒ ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

๒. ความถี่ในการใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอน

๒.๑ การให้นักเรียนรายงานข่าวหน้าชั้นเรียน อาจารย์ปฏิบัติเฉลี่ยวันเว้นวัน ซึ่งนับว่ามากพอสมควร แต่ควรทำได้ทุกวัน และทำได้เกือบทุกวิชา ไม่เฉพาะวิชาสังคมศึกษาวิชาเดียว ในช่วงโมงHomeroom ควรจะให้โอกาสนักเรียนผลัดเปลี่ยนกันรายงานข่าว ใช้เวลา รายงาน สรุปวิจารณ์ และให้แนวคิดประมาณวันละ ๕ นาที

๒.๒ การใช้ข่าวนำเข้าสู่บทเรียน สรุปบทเรียนให้แนวคิดแก่นักเรียน อาจารย์ปฏิบัติเฉลี่ยวันเว้นวัน นับว่ามากพอสมควร แต่ควรทำได้บ่อย ๆ และทำได้หลายวิชา เช่นเดียวกัน และควรพลิกแพลงใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

๒.๓ การจัดป้ายนิเทศ การทำสมุดรวบรวมข่าวและภาพการฝึกเขียนข่าวและย่อข่าวปฏิบัติโดยเฉลี่ยเกือบครั้งนับว่าน้อยเกินไป ควรจะเป็นสัปดาห์ละครั้ง เพราะกิจกรรมเช่นนี้เป็นการฝึกทักษะหลาย ๆ ด้านของนักเรียน

แต่โดยเฉลี่ยแล้ว อาจารย์ใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอนเสมอ เป็นไปตามสมมติฐาน

๓. หนังสือพิมพ์รายวันที่อาจารย์นิยมนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

อาจารย์ส่วนใหญ่นิยมใช้หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ไทยรัฐ เคลิวิสต์ เคลิใหม่ ประชาชาติ ในบรรดาหนังสือพิมพ์ดังกล่าว หนังสือพิมพ์สยามรัฐได้รับความนิยมมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๘$) แสดงว่าอาจารย์ส่วนใหญ่นิยมนำหนังสือพิมพ์ฉบับนี้

ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ ลมัย อุประมัย^๓ ที่พบว่าหนังสือพิมพ์ภาษาไทย อาจารย์มหาวิทยาลัยนิยมนำมากที่สุด คือ สยามรัฐ ซึ่งมีบทวิจารณ์คือ ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเคลิวิสต์ ได้รับความนิยมรองลงมา เพราะหนังสือพิมพ์ประเภทนี้มีข่าวที่ให้อรรถประโยชน์ทันที (Immediate reward) คือมีข่าวหนักไปทางกานอาชญากรรม อุบัติเหตุ และเรื่องส่วนตัวของบุคคล โดยเฉพาะในหน้าแรก มักจะมีข่าวที่น่าตื่นเต้นหวาดเสียว และมีรูปภาพมาก^๔

๔. วิธีการใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอน

๔.๑ อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า การเลือกข่าวและภาพจากหนังสือพิมพ์รายวัน ควรเป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ แต่มีอาจารย์บาง-

^๓ลมัย อุประมัย, "การศึกษาความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวัน" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑).

^๔Peter M. Sandman and others, "Newspaper," Media (N.J.: Engle wood Cliffs, Prentice-Hall Inc., 1972), p.238.

ส่วนเห็นว่าผู้สอนควรเป็นผู้เลือกเอง คงเป็นเพราะว่านักเรียนยังเล็กอยู่ไม่สามารถอ่านข้อความจากหนังสือพิมพ์ได้ หรืออาจเป็นเพราะไม่แน่ใจว่านักเรียนมีหลักเกณฑ์ในการเลือกข่าวได้อย่างเหมาะสม

- ๔.๒ การสรุปและวิจารณ์ข่าวการจัดป๋ายนิเทศ ควรเป็นหน้าที่ของทั้งนักเรียนและอาจารย์ ซึ่งเป็นการถูกต้องแล้วแต่อาจารย์ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการสรุปและวิจารณ์ข่าวให้แก่ นักเรียนทราบเสียก่อน
- ๔.๓ อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าการฝึกเขียนและย่อข่าวควยสำนวนของตนเอง ควรใช้ในวิชาภาษาไทยมากกว่าวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเขียนและย่อข่าวต้องใช้ทักษะที่ฝึกฝนมากพอสมควร จึงจะทำได้ดี การฝึกทักษะประเภทนี้อยู่ในวิชาภาษาไทย ถ้าให้นักเรียนฝึกในวิชาสังคมศึกษาอาจทำให้เสียเวลามาก

๕. การนำหัวข้อข่าวและภาพจากหนังสือพิมพ์ประกอบการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่สามารถนำข่าวและภาพประกอบบทเรียนได้สอดคล้องกับลักษณะของข่าวและจุดประสงค์ของภาพ แต่ข่าวและภาพเดียวกันอาจนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องอื่น ๆ ได้ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องตอนไหนที่เกี่ยวข้องกับภาพและข่าวนั้น ๆ

๖. ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์รายวัน

๖.๑ ประเภทข่าวที่นักเรียนนิยมมากที่สุดคือ ข่าววิทยาศาสตร์

($\bar{X} = ๓.๖๔$) รองลงมาคือข่าวกีฬา ($\bar{X} = ๓.๕๗$)

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กาญจนา เมธีกุล^๕ ที่พบว่า หนังสือพิมพ์มีประสิทธิผลทางด้านการศึกษาในเรื่องวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสุขภาพอนามัย ส่วนชาวประเภชผู้ส่วนักเรียนนิยมน้อยที่สุด

๖.๒ ประเภทบทความที่นักเรียนนิยมมากที่สุดคือ บทความทางวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = ๓.๗๓$) ส่วนชาวอื่น ๆ เช่น การเมือง อาชญากรรม สงคราม นักเรียนนิยมมากพอสมควร

ปกติการอ่านบทความนักเรียนในชั้นประถม ไม่ค่อยชอบอ่าน โดยเฉพาะบทความทางสังคมศาสตร์ เพราะผู้เขียนบทความมักใช้ภาษาที่ยากเกินความเข้าใจของเด็กในระดับนี้ ผู้เขียนบทความทางวิทยาศาสตร์มักใช้ภาษาง่ายๆ ไม่ยุ่งยากเกินความเข้าใจของคนทั่วไป ประกอบกับเด็กในวัยนี้นิยมรู้เรื่องความก้าวหน้าใหม่ ๆ ด้านวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว ซึ่งไม่มีอยู่ในตำราเรียน จึงนิยมอ่านบทความประเภทนี้มากกว่าประเภทอื่น ๆ

๖.๓ ภาพที่นักเรียนนิยมนำมาประกอบการเรียนมากที่สุดคือ ภาพประกอบข่าว ($\bar{X} = ๓.๗๕$) ซึ่งขัดแย้งกับการวิจัยของ พอล แอนดรู^๖ (Paul Andrew) ที่ว่าเด็กนิยมภาพนิยายมากที่สุด (๘๔.๕%) ทั้งนี้เหตุผลโต้แย้งได้ว่า ถ้าให้

^๕กาญจนา เมธีกุล, เรื่องเดิม, หน้า ๖๐.

^๖Paul Andrew Witty, Loc. cit.

โอกาสเด็กเลือกอย่างอิสระว่าจะดูภาพอะไร เด็ก
จะแย่งเลือกภาพนิยายมากที่สุด แต่การเลือกภาพที่
จะนำมาประกอบการเรียนเด็กคงไม่เลือกภาพนิยาย
เพราะไม่อาจนำมาอธิบายให้มีสาระที่เป็นประโยชน์
ต่อการเรียนได้

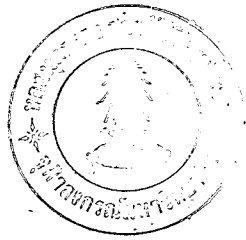
๗. ผลที่นักเรียนได้รับเมื่อใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการ
เรียนการสอน

๗.๑ วิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้ผลมากที่สุด คือ วิชาวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = ๓.๖๔$) และวิชาหน้าที่พลเมือง ($\bar{X} = ๓.๖๔$) สำหรับวิชาหน้าที่พลเมืองสอดคล้องกับการ
วิจัยของ ควงกมล วานิช^๓) ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่
ชอบวิธีการสอนของครูที่นำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันเข้า
มาเกี่ยวข้องกับบทเรียน โดยเฉพาะวิชาหน้าที่พล-
เมือง ซึ่งเป็นวิชาที่ช่วยให้เข้าใจถึงสิทธิ เสรีภาพ
และหน้าที่ของตน

ส่วนวิชาที่ได้ผลปานกลาง คือ ศิลปศึกษา และ
ภาษาต่างประเทศ ซึ่งลักษณะของสองวิชานี้เกี่ยวข้องกับ
กับหนังสือพิมพ์ไม่มากนัก

^๓ควงกมล วานิช, เรื่องเคม, หน้า ๕๕.

- ๓.๒ ความรู้ทางสังคมศึกษาที่นักเรียนได้รับ ปรากฏว่านักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๑$) ส่วนความรู้อื่น ๆ เช่น เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และอื่น ๆ นักเรียนได้รับความรู้อยู่ในระดับมาก ตรงกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้
๔. อุปสรรคที่เป็นเหตุให้อาจารย์ไม่สามารถใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอนได้เต็มที่ พอสรุปหัวข้อสำคัญดังนี้
- ๔.๑ นักเรียนยังเลิกเกินไปสำหรับการใช้หนังสือพิมพ์ ทั้งนี้คงเป็นเพราะเด็กในระดับต้น ๆ เช่น ชั้นประถมศึกษา ๑ และชั้นประถมศึกษา ๒ เพิ่งหัดอ่าน เขียน จึงไม่สามารถอ่านข้อความยาว ๆ ในหนังสือพิมพ์ได้ด้วยตัวเอง
- ๔.๒ การสอนโดยใช้หนังสือพิมพ์อาจทำให้สอนเนื้อหาวิชาไม่ครบตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะชั่วโมงวิชาสังคมศึกษามีน้อย หรืออาจจะเป็นเพราะมีเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมากเกินไป
- ๔.๓ ขาวบางประเภทไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น ขาวคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ขาวบางประเภท เช่น ฆาตกรรมชู้สาว ไม่เหมาะที่จะให้เด็กได้รับมากนัก ปัญหาข้อนี้ตรงกับการวิจัยของ โสภภาพรณ นามวงศ์

- ที่พบว่าครูสังคมนั้นเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันมีชาวอาชญากรรม
มากเกินไป ชาวอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษามีน้อย
- ๒.๔ การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน
ตรงกับผลการวิจัยของ เครือวัลย์ ชัชกุล^๕ ที่กล่าวว่า
หนังสือพิมพ์ใช้ภาษาผิดหลักภาษามาก
- ๒.๕ ไม่มีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ

ครูสังคมนักศึกษามักมีงานมาก การวิจัยของ พานี่
แสงกิจ^๖ ที่พบว่า ครูสอนสังคมนักศึกษามีปัญหาเรื่องการ
สอนที่ยังขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากมีชั่วโมง
สอนมากเกินไป ต้องสอนหลายวิชาและมีงานพิเศษต้องทำ
อีกมาก

สรุปได้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐาน คือ

๑. อาจารย์ประถมศึกษาในโรงเรียนสาธิตในเขตกรุงเทพ-
มหานคร ส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันเหมาะสมที่สุด
ในการนำเข้าประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
๒. อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียน
การสอนเสมอ
๓. ความรู้ทางด้านสังคมนักเรียนได้รับมากขึ้น เมื่อใช้
หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอน

^๕ เครือวัลย์ ชัชกุล, เรื่องเดิม, หน้า ๖๐.

^๖ พานี่ แสงกิจ, เรื่องเดิม, หน้า ๗๕.

ขอเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา
  - ๑.๑ ผู้สอนควรสนใจอ่านหนังสือพิมพ์สม่ำเสมอ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่นักเรียนนิยมนำมาประกอบการเรียน เพื่อจะได้ทราบข้อดี ข้อเสีย ของหนังสือพิมพ์นั้น และมีข้อมูลที่จะเสนอแนะต่อนักเรียนได้ นอกจากนี้ควรอ่านหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ เพราะหนังสือพิมพ์บางฉบับพาดหัวข่าวเรื่องเดียวกัน แต่ให้รายละเอียดต่างกัน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาข้อเท็จจริงจากข่าวต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด
  - ๑.๒ ผู้สอนควรตระหนักในอิทธิพลของข่าว และอิทธิพลของภาษาในหนังสือพิมพ์รายวัน ว่ามีผลต่อความคิดทัศนคติ และค่านิยมของนักเรียน ผู้สอนควรมีเกณฑ์อันเหมาะสมให้นักเรียนในการพิจารณาเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ให้ไต่คุณค่าและเป็นประโยชน์มากที่สุด
  - ๑.๓ หนังสือพิมพ์รายวันใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้หลายวิชา มีใช้แต่เฉพาะวิชาสังคมศึกษาเพียงอย่างเดียว และมีโอกาสใช้ได้ในทุกโอกาส อาจไม่ใช่ประกอบเนื้อหาการสอนบางตอน แต่ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน เป็นบทสรุป หรือวิธีอื่น ๆ แต่มีใช้เป็นการถือนั่งหนังสือพิมพ์เข้าไปอ่านให้นักเรียนฟัง อาจเป็นการนำมาเล่าให้นักเรียนฟัง หรือตัดเฉพาะข่าวภาพที่สำคัญติดไว้ที่กระดานที่จัดไว้ หรือวิธีอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม

- ๑.๔ ควรแนะนำให้นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์รายวันบ่อย ๆ และควรติดตามผลว่านักเรียนทำตามคำแนะนำหรือไม่ จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือพิมพ์รายวันมากขึ้น
- ๑.๕ ผู้สอนควรกำหนดบทเรียนไว้ล่วงหน้าว่าจะสอนเรื่องอะไร และต้องการข่าว, บทความ หรือภาพประกอบอะไรบ้าง จึงจัดหามาหรือให้นักเรียนเป็นผู้เตรียม เช่น กำหนดให้ไปอ่านเรื่องราวต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ หากภาพ เกี่ยวกับเรื่อง ๆ นั้น แล้วนำมารายงานหน้าชั้นเรียน หรือกำหนดให้นักเรียนนำข่าว ภาพ บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาติศกระดานในห้องเรียนเป็นประจำ
- ๑.๖ ควรให้นักเรียนวิจารณ์ข่าว หรือเรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน ทำเป็นรายงานส่งเสมอ ๆ จะช่วยเพาะนิสัยให้นักเรียนรักการอ่าน ทั้งยังเป็นการฝึกให้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง ทำให้ทราบว่าความรู้นั้นมีไช้จะได้จากตำรา หรือแบบเรียนเท่านั้นแต่จะได้จากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้การฝึกให้นักเรียนได้วิจารณ์ข่าวหรือเรื่องราวในหนังสือพิมพ์ จะช่วยให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิด และมีวิจรรณญาณอีกด้วย
- ๑.๘ สำหรับนักเรียนที่ยังไม่สามารถอ่านข้อความยาว ๆ ได้ เช่น นักเรียนในระดับประถมปีที่ ๑ ผู้สอนควรใช้วิธีนำข่าวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันจากหน้าหนังสือพิมพ์มา-

พูดคุยกับเด็ก และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นบ้างในเรื่องที่ไม่ยุ่งยากเกินความเข้าใจของเด็ก และควรใช้รูปภาพประกอบให้มาก

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในโรงเรียน

- ๒.๑ ผู้บริหารในโรงเรียนควรตระหนักในความสำเร็จของหนังสือพิมพ์รายวัน ควรจัดให้มีหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และครูในโรงเรียน
- ๒.๒ ผู้บริหาร ควรคำนึงถึงอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน ดังนั้นควรขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นและประจำวิชาทั่ว ๆ ไปให้แนะนำนักเรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ให้ถูกต้อง
- ๒.๓ จากผลการวิจัย ปรากฏว่าอุปสรรคอย่างหนึ่งของผู้สอนคือ ไม่มีเวลารวบรวมข่าวประเภทต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ เพราะต้องทำการสอนหนักอยู่แล้ว ผู้บริหารควรจัดครูชั้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่ในการรวบรวมข่าวประเภทต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อที่ผู้สอนสังคมนาวิชาจะได้นำไปใช้ได้โดยไม่เสียเวลามากนัก หรืออาจตั้งเป็นชุมนุม ผู้สนใจข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันโดยให้นักเรียนเป็นผู้รวบรวมข่าวไว้เป็นหมวดหมู่
- ๒.๔ ผลการวิจัยพบว่ามีผู้สอนสังคมนาวิชาจำนวนไม่น้อยที่เกรงว่าหากใช้หนังสือพิมพ์รายวันประกอบการสอนจะทำให้ไม่สามารถสอนเนื้อหาวิชาได้ทันหลักสูตร ผู้บริหารควรจะนำหลักสูตรสังคมนาวิชามาแยกแยะดูว่าในหมวดไหนที่ผู้สอน

สามารถสอนได้โดยใช้หนังสือพิมพ์ได้มากที่สุด และใช้แบบเรียนเป็นเพียงหนังสือประกอบ

- ๒.๕ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการสอนในวิชาอื่น ๆ อย่างแพร่หลาย ไม่เฉพาะแต่วิชาสังคมศึกษาเท่านั้น

ผู้บริหารควรกำหนดให้ชั่วโมง Homeroom มีเวลาเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้มีโอกาสรายงานข่าวประจำวัน และวิเคราะห์วิจารณ์ข่าวได้พอสมควร

- ๒.๖ ควรส่งเสริมให้มีการออกหนังสือพิมพ์ประจำโรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน ติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกการเขียนข่าววิเคราะห์วิจารณ์ข่าวอย่างมีเหตุผล หนังสือพิมพ์ประจำโรงเรียนนี้ อาจนำไปประกอบการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ได้ด้วย

๓. ข้อเสนอสำหรับสถาบันหนังสือพิมพ์

จากการวิจัยปรากฏว่ามีหนังสือพิมพ์เพียงไม่กี่ฉบับในบรรดาหนังสือพิมพ์มากมายที่วางขายในท้องตลาดปัจจุบันนี้ ที่ผู้สอนและนักเรียนนิยมนำไปประกอบการเรียนการสอน จึงน่าจะพิจารณาตนเองว่ามีข้อบกพร่องอะไรบางที่หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จึงไม่ได้รับความนิยมจากประชาชนระดับนี้ ข้อบกพร่องของหนังสือพิมพ์ที่ผู้วิจัยได้พบมีดังนี้

- ๓.๑ การเสนอข่าวคาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และไม่มีคน
 คาทางปัญญาแกมผู้อ่าน ผู้วิจัยยอมรับว่า การทำหน้าที่สื่อพิมพ์
 ก็คือ ธุรกิจประเภทหนึ่งย่อมต้องการผลกำไรมาก แต่
 ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อผู้อ่านบางว่า
 สิ่งที่คุณเสนอไปนั้นจะเกิดผลกับผู้อ่านประการใด
 ชาวที่จะเสนอแกมผู้อ่านควรจะเป็นชาวที่กลั่นกรอง
 มาแล้วว่าเป็นความจริงเชื่อถือได้
- ๓.๒ ภาพประกอบข่าวหรือภาพอื่น ๆ ในหนังสือพิมพ์ ควรพิจารณา
 ว่าเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ภาพที่ก่อให้เกิดความสังเวช
 แก่ผู้พบเห็น ภาพที่ทำให้เกิดความสยดสยอง หรือภาพที่มอง
 ไปได้ความมีเจตนาช่วยุกามารมณ์มากกว่าเป็นศิลปะ เช่น ภาพ
 เปลือย หรือภาพที่สื่อเจตนาไปในทางผิดศีลธรรมอันดีงาม
 ควรละเว้นเสียบ้าง
- ๓.๓ การใช้ภาษา นางสาว เครือวัลย์ ชัชกุล^๑ ได้ทำการวิจัย
 ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
 เกี่ยวกับการใช้คำที่ไม่เหมาะสมในหนังสือพิมพ์ ปรากฏผลว่า
 นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้คำในหนังสือพิมพ์ไม่เหมาะ
 สมมากที่สุด มีเหตุผลต่าง ๆ ดังนี้ ใช้ผิดหลักภาษา ไม่ควร
 นำมาใช้เป็นภาษาเขียน ใช้ศัพท์ผิด และใช้ภาษาหรือสำนวน

^๑ เครือวัลย์ ชัชกุล, "ความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำที่ไม่เหมาะสมในหนังสือพิมพ์", (วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ๒๕๑๘).

ต่างประเทศ ใช้คำกำกวม ใช้คำพุ่มเฟิย และใช้คำที่เป็น
ไปไม่ได้

การวิจัยครั้งนี้ทำในระดับประถมศึกษา อาจารย์ใน
ระดับนี้ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องดังกล่าว ถ้า
หนังสือพิมพ์ตระหนักในหน้าที่ของตนอันมีต่อมวลชนแล้ว ควร
จะพิจารณาแก้ไข ผู้เขียนข่าวควรมีความรู้ในเรื่องการใช้
ภาษาบาง

- ๓.๔ คำหนังสือที่เป็นรายละเอียดของเนื้อหาเด็กเกินไป ทำให้เด็ก
ในชั้นประถมเกิดความลำบากในการอ่าน ถ้าไม่เป็นการลงทุน
มากเกินไปหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับควรอุทิศหน้าหนังสือพิมพ์
สักส่วนหนึ่งสำหรับลงเรื่องราวที่เหมาะสมกับเด็ก ๆ และพิมพ์
ด้วยอักษรที่ขนาดพอเหมาะกับสายตาของเด็ก ดังที่หนังสือ-
พิมพ์บางฉบับทำอยู่ในขณะนี้
- ๓.๕ จากผลการวิจัยนี้จะเห็นว่าผู้สอนไม่ได้นำหนังสือพิมพ์รายวัน
มาใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ดังที่ควร
จะ ทำ ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือพิมพ์รายวันส่วนมากไม่มีเนื้อหาทาง
วิชาการมากพอ ซึ่งตรงกับกรวิจัยของ จาระไน แกลโกศล^๒

^๒ จาระไน แกลโกศล, "การวิเคราะห์เนื้อหาค่านการศึกษาของ
หนังสือพิมพ์รายวันของไทย", (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑).

ซึ่งพบว่า เนื้อหาสาระที่จะใช้ประโยชน์ต่อวงการศึกษานั้น มีจำนวนเปอร์เซ็นต์น้อยมาก จึงนับว่าหนังสือพิมพ์รายวันของเราให้การศึกษาแก่เยาวชนและสังคมได้น้อย ในขณะที่ประเทศเรากำลังต้องพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันให้มีเนื้อหาทางวิชาการและการศึกษามากขึ้นจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้มาก

๔. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันซึ่งทำหน้าที่ผลิตครู

- ๔.๑ ควรเน้นในวิชาที่สอนถึงการใช้นั่งหนังสือพิมพ์ประกอบบทเรียนว่าจะมีเทคนิควิธีการอย่างไร
- ๔.๒ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือพิมพ์ และนิสัยสนใจต่อข่าวประจำวัน
- ๔.๓ ให้ปรัชญาและแนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะเหล่านี้จะบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดต่อการใช้นั่งหนังสือพิมพ์รายวันประกอบการเรียนการสอนได้ ก็ต่อเมื่อผู้สอน ผู้บริหาร สถาบันหนังสือพิมพ์และสถาบันผลิตครูได้ร่วมมือกันแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป

ควรวิจัยบทบาทของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ บาง เช่น ภาษาไทย และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น